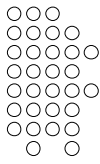


## Public International Law

กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดี  
เมือง

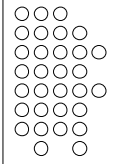
อ. จตุภูมิ ภูมิบุญชู  
อาจารย์ผู้สอน  
Copyright ©2008  
Up dated 2011



เขตอำนาจรัฐ หรือ

คุลยอาณา

Jurisdiction



### Jurisdiction : meaning

- การใช้อำนาจของรัฐเหนือ บุคคล ทรัพย์สิน หรือเหตุการณ์โดยอาศัยจุดเกาะเกี่ยวบางประการที่กฎหมายระหว่างประเทศรับรอง



### Jurisdiction :Exercise

- การใช้เขตอำนาจรัฐแสดงออกใน 3 ลักษณะ
  - การใช้เขตอำนาจรัฐในทางนิติบัญญัติ Legislative
  - การใช้เขตอำนาจรัฐในทางบริหาร Executive
  - การใช้เขตอำนาจรัฐในทางตุลาการ Judiciary



### International principle about jurisdiction exercise

- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐเหนือดินแดน (Territorial principle)
- หลักการใช้เขตอำนาจตามหลักสัญชาติ (Nationality principle)
- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักป้องกัน (Protective principle)



### International principle about jurisdiction exercise

- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักสากล(Universal principle)
- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามสนธิสัญญา(Treaties principle)



## Territorial Principle

- รัฐมีอำนาจออกกฎหมาย บังคับใช้กฎหมาย เหนือบุคคล สิ่งของ หรือการกระทำต่าง ๆ รวมทั้งตัดสินคดีต่าง ๆ ที่เกิดจากการกระทำของบุคคลที่เกิดขึ้นในดินแดนของตน
- รัฐมีอำนาจใช้บังคับกฎหมายเหนือบุคคลที่อยู่ในดินแดนของตนแม้ว่าคนผู้นั้นจะไม่มีสัญชาติของรัฐนั้นก็ตาม

## Territorial Principle

- ผลของการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดน
  - รัฐอื่นๆ ไม่มีสิทธิใช้อำนาจเช่นว่านี้แทนรัฐเจ้าของดินแดน
  - กรณีศึกษา Adolf Eichmann Case  
Israel v. Argentina



## Limitation and problem of Territorial Principle

- เมื่อรัฐไม่สามารถใช้อำนาจติดตามจับคนร้ายในรัฐอื่น ๆ มาลงโทษได้จึงทำให้เกิดปัญหาการหลบหนีข้ามแดนของคนร้าย
- ทางแก้ >
  - มีการจัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน

## Limitation and problem of Territorial Principle

- ปัญหาเขตอำนาจรัฐซ้อนกัน (Concurrent Jurisdiction)
  - ปัญหาการกระทำความผิดในรัฐหนึ่งแต่ผลของการกระทำเกิดขึ้นในรัฐอีกรัฐหนึ่ง
  - การกระทำความผิดในพื้นที่ที่ไม่มีรัฐใดมีเขตอำนาจ เช่น ทะเลหลวง และกฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดผู้ที่มีเขตอำนาจทางกฎหมายไว้

## ปัญหาการกระทำความผิดในรัฐหนึ่งแต่ผลของการกระทำเกิดขึ้นในรัฐอีกรัฐหนึ่ง

- มีการขยายหลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดนออกเป็น ๒ ส่วน
- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดนที่เป็นอัตตวิสัย (Subjective Territorial jurisdiction)
- หลักการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดนที่เป็นภาววิสัย (Objective Territorial jurisdiction)

## Subjective Territorial



### jurisdiction

- เป็นการใช้อำนาจอรัฐตามหลักดินแดนในกรณีที่มีการกระทำผิดขึ้นในรัฐนั้นเองและผลของการกระทำเกิดความผิดเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง

## Objective Territorial



### jurisdiction

- เป็นการใช้อำนาจอรัฐตามหลักดินแดนในกรณีที่มีการกระทำผิดขึ้นในรัฐอื่นและผลของการกระทำ ความผิดเกิดขึ้นในรัฐนั้น

## กรณีศึกษา



### ● Lotus Case

- ข้อสังเกตปัจจุบันมีการบัญญัติข้อกำหนดเรื่องรัฐที่มีเขตอำนาจเหนือเรือที่ชนกันในทะเลหลวงแล้ว โดยให้รัฐเจ้าของธงของเรือผู้ก่อเหตุเป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณาคดี

## Exercise jurisdiction over other objective



- Ship
  - Warship
  - Commercial ship
  - Hot pursuit
- Aircraft
- Foreign army

## Extradition การส่งผู้ร้ายข้ามแดน



- ความหมาย
- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับเขตอำนาจรัฐเหนือบุคคล
- หลักเกณฑ์

## ข้อยกเว้นการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดน



- ความคุ้มกันของบุคคลในขณะผู้แทนทางการทูต
- ความคุ้มกันของบุคคลในขณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล
- ความคุ้มกันของเจ้าพนักงานองค์การระหว่างประเทศ
- ความคุ้มกันของรัฐต่างประเทศ

### เขตอำนาจรัฐตามหลักสัญชาติ



- มีการใช้เขตอำนาจในสองแบบ เชิงบวก และเชิงลบ
- สัญชาติของบุคคลธรรมดา
  - Nationality Decrees in Tunis and Morocco
  - Nottebohm
- สัญชาติของนิติบุคคล
  - สถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคล
  - สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่
  - ผู้ถือหุ้นข้างมาก

### ข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจตามหลักสัญชาติ



- การใช้เขตอำนาจเหนือ เรือ อากาศยาน และอวกาศยาน เป็นไปตามสัญชาติของรัฐที่จดทะเบียน เพื่อป้องกันการมีช่องว่างจากการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดน
- การใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักสัญชาติในแง่ลบนั้น จะใช้ได้เมื่อบุคคลนั้นเข้ามาในดินแดนของรัฐเจ้าของสัญชาติ หรือได้รับการส่งตัวมาจากรัฐที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

### เขตอำนาจของรัฐตามหลักผู้ถูกกระทำ



- เป็นการใช้ สัญชาติของผู้ตกเป็นเหยื่อ เป็นมูลฐานของเขตอำนาจรัฐ
  - ข้อโต้แย้งทางกฎหมาย
  - ทางปฏิบัติในการกล่าวอ้าง
    - US v. Yunis 1989
    - กรณี The Achille Lauro

### ข้อโต้แย้งทางทฤษฎี



- โอกาสในการใช้เขตอำนาจตามหลัก ผู้ถูกกระทำ (Passive personality) ค่อนข้างจำกัด
- คนชาติของรัฐย่อมมีความคุ้มครองตามกฎหมายของรัฐติดตามไปด้วยเสมอ
- เกิดปัญหาทางปฏิบัติ หากอ้างเขตอำนาจรัฐตามหลักผู้ถูกกระทำเพื่อขอส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน

### เขตอำนาจรัฐตามหลักป้องกัน



- รัฐสามารถใช้เขตอำนาจของรัฐเหนือบุคคลผู้กระทำการอันถือได้ว่าเป็นภัยหรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ แม้ว่า ผู้กระทำมิใช่บุคคลสัญชาติรัฐ และการกระทำเกิดขึ้นภายนอกดินแดนของรัฐนั้นก็ตาม
  - ดูประมวลกฎหมายอาญาของไต้หวันมาตรา ๑

### เขตอำนาจรัฐตามหลักสากล



- รัฐสามารถใช้เขตอำนาจรัฐลงโทษการกระทำอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียสากลหรือกระทบกระเทือนความสงบสุขของสังคมระหว่างประเทศ แม้การกระทำความผิดนั้นได้เกิดขึ้นนอกดินแดนของรัฐ และแม้ว่าผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายจะมีสัญชาติของรัฐนั้นก็ตาม

## ความผิดซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐตามหลักสากล



- การกระทำอันเป็นโจรสลัด
- อาชญากรรมสงคราม
- อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และอาชญากรรมต่อสันติภาพ)

## การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide)



- การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) หมายถึง การประกอบอาชญากรรมบางอย่าง โดยมีเจตนาที่จะทำลายล้างกลุ่มชนชาติ กลุ่มเผ่าพันธุ์ กลุ่มเชื้อชาติ หรือกลุ่มศาสนา ในบางส่วนหรือทั้งหมดก็ตาม การประกอบกรรมซึ่งถือเป็นการฆ่าล้างชาตินั้นได้แก่ การฆ่า การทำให้เกิดความเสียหายอย่างสาหัส ทั้งต่อร่างกายหรือจิตใจ และการบังคับให้มีสภาวะการครองชีพที่เจตนาจะให้ชีวิตร่างกายถูกทำลาย ไม่ว่าจะเพียงส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดก็ตาม ตลอดจนออกมาตรการกีดกันให้มีลูกและโยกย้ายเด็กๆ ไม่เพียงแต่การฆ่าล้างชาติอย่างเดียว หากแต่การคบคิดหรือการยุยงให้มีการฆ่าล้างชาติ รวมทั้งความพยายามที่จะฆ่าล้างชาติและสมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมดังกล่าว ย่อมถูกลงโทษได้ตามนัยแห่งอนุสัญญา

## อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ



อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ คือการกระทำบางลักษณะ เช่น การฆาตกรรม การทำลายล้าง การข่มขืน การใช้คนเป็นทาสทางเพศ การบังคับให้มีภรรยา การจับคนเป็นทาส การทรมาน การทำให้บุคคลสูญหายโดยบีบบังคับ อาชญากรรมที่เป็นการเหยียดผิว โดยเป็นการกระทำ ไม่ว่าจะในยามสันติ หรือยามสงคราม และ เป็นการทำให้ไปโดยเป็นส่วนหนึ่งของการโจมตีอย่างกว้างขวาง และเป็นระบบต่อพลเรือนโดยตั้งใจ เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐ หรือขององค์กร

## เขตอำนาจรัฐตามหลักสนธิสัญญา



- รัฐสามารถใช้เขตอำนาจจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในฐานะความผิดที่ได้มีการระบุไว้ในสนธิสัญญาพหุภาคี เช่น

## ฐานความผิดที่ถูกกำหนดในสนธิสัญญา



- ความผิดฐานจี้เครื่องบิน
- การกระทำอาชญากรรมต่อบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองในทางระหว่างประเทศ
- การจับคนเป็นตัวประกัน
- การค้ามนุษย์
- การก่อการร้าย

## สาระสำคัญของสนธิสัญญาที่กำหนดเขตอำนาจรัฐ



- สนธิสัญญากำหนดให้ความผิดบางประเภทเป็นความผิดตามสนธิสัญญา
- สนธิสัญญากำหนดให้รัฐดำเนินการให้ความผิดตามสนธิสัญญาเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐนั้น ๆ
- สนธิสัญญาบัญญัติให้รัฐภาคีกำหนดเขตอำนาจรัฐเหนือความผิดนั้น ๆ โดยบัญญัติถึงมูลฐานต่าง ๆ เช่นหลักดินแดน และสัญชาติเป็นหลัก
- สนธิสัญญากำหนดให้รัฐภาคีที่พบตัวผู้กระทำความผิดต้องดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ๆ หรือส่งตัวให้รัฐอื่นพิจารณาโทษ

- ข้อ 2. นาย Roberto สัญชาติอิตาลีทำการปลอมธนบัตรไทยในประเทศไทย ผู้ป่วน ภายหลังนาย Roberto เดินทางเข้ามาที่ประเทศสิงคโปร์และ กระทำความคิดฐานปั่นหุ้นจนถูกจับและศาลสิงคโปร์มีคำพิพากษาให้ลง คุก ปรับตามกฎหมายสิงคโปร์ให้เนรเทศออกนอกประเทศ เมื่อร้อยตำรวจเอกตัว จริง เสียชีวิตซึ่งเป็นนายตำรวจที่รับผิดชอบคดีการปลอมธนบัตรทราฟเวอริง จึง ดำเนินการขอให้ศาลสิงคโปร์มีคำสั่งส่งตัวนาย Roberto มาดำเนินคดี ปลอมแปลงธนบัตรในประเทศไทย นายชิงราม ทนายสัญชาติสิงคโปร์ของ นาย Roberto ได้ยื่นคัดค้านการส่งตัวนาย Roberto มาดำเนินคดีใน ไทย ด้วยเหตุผลว่า การกระทำความผิดของนาย Roberto นั้นเกิดขึ้น นอกเขตอำนาจศาลไทย และนาย Roberto ก็มีสัญชาติไทย อีกทั้ง การกระทำความผิดของนาย Roberto ในสิงคโปร์ก็มิใช่การกระทำ ความผิดที่ผลของการกระทำเกิดขึ้นในประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงไม่สามารถ ขอให้ศาลสิงคโปร์ส่งตัวนาย Roberto มาดำเนินคดีในประเทศไทยได้